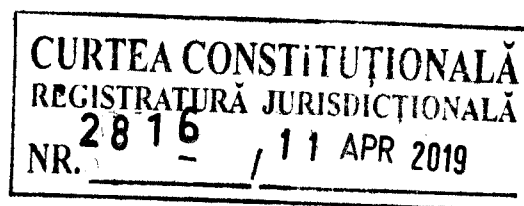

La Josa.
~~Asa P. Ionea~~

Dosar nr.2177D/2017

Termen: 16.04.2019

Magistrat – asistent: Dna P.Ionea

Către

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 2177D/2017

Termen: 16.04.2019

Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Apărării Naționale, cu sediul în București, str. Drumul Taberei nr. 7-9, sector 6, în temeiul formulează

PUNCT DE VEDERE

referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 28, 29 și 30 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, prin care solicită respingerea cererii ca neîntemeiată, pentru următoarele considerente:

Prin prevederile articolelor 28, 29, 30 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, s-a stabilit că:

“Art. 28. (1) Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei militare de stat este media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate în calitate de militar/polițist/funcționar public cu statut special, actualizate la data deschiderii drepturilor de pensie, la alegerea persoanelor prevăzute la art. 3 lit. a)-c), în care nu se includ:

- a) diurnele de deplasare și de delegare, indemnizațiile de delegare, detașare sau transfer;
- b) compensațiile lunare pentru chirie;
- c) valoarea financiară a normelor de hrană și alocațiile valorice de hrană;
- d) contravaloarea echipamentelor tehnice, a echipamentului individual de protecție și de lucru, a alimentației de protecție, a medicamentelor și materialelor igienico-sanitare, a altor drepturi de protecție a muncii, precum și a uniformelor obligatorii și a drepturilor de echipament;
- e) primele și premiile, cu excepția primelor de clasificare, de specializare și de ambarcare pe timpul cât navele se află în baza permanentă;
- f) indemnizațiile de instalare și de mutare, precum și sumele primite, potrivit legii, pentru acoperirea cheltuielilor de mutare în interesul serviciului;
- g) contravaloarea transportului ocazionat de efectuarea concediului de odihnă, precum și a transportului la și de la locul de muncă;
- h) plățile compensatorii și ajutoarele la trecerea în rezervă sau direct în retragere, respectiv la încetarea raporturilor de serviciu cu drept la pensie;
- i) compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat;

j) restituiri și plăți de drepturi aferente altei perioade de activitate decât cea folosită la stabilirea bazei de calcul;

k) majorările/stimulările financiare acordate personalului pentru gestionarea fondurilor comunitare, precum și a împrumuturilor externe contractate sau garantate de stat;

l) drepturile salariale acordate personalului didactic salarizat prin plata cu ora și drepturile salariale acordate pentru efectuarea orelor de gardă de către personalul medico-sanitar;

m) sumele încasate în calitate de reprezentanți în adunările generale ale acționarilor, în consiliile de administrație, în comitetele de direcție, în comisiile de cenzori sau în orice alte comisii, comitete ori organisme, acordate potrivit legislației în vigoare la acea dată, indiferent de forma de organizare sau de denumirea angajatorului ori a entității asimilate acestuia;

n) drepturile specifice acordate personalului care a participat la misiuni și operații în afara teritoriului statului român;

o) sporurile, indemnizațiile și alte drepturi salariale acordate și personalului militar, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, prevăzute în anexa nr. II - Familia ocupațională de funcții bugetare "Învățământ" și în anexa nr. III - Familia ocupațională de funcții bugetare "Sănătate" la Legea-cadru nr. 284/2010, cu modificările și completările ulterioare;

p) alte venituri care, potrivit legislației în vigoare la data plății, nu reprezintă drepturi de natură salarială sau asimilate salariilor.

(2) Pentru militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special pensionați în condițiile art. 19, 26 și 38, baza de calcul utilizată pentru stabilirea pensiei militare de stat este cea prevăzută la alin. (1), actualizată la data deschiderii dreptului la pensie.

(3) Actualizarea prevăzută la alin. (2) se face la deschiderea drepturilor de pensii ca urmare a majorării soldei de funcție/salariului de funcție și soldei de grad/salariului gradului profesional, deținute la data trecerii în rezervă/încetării raporturilor de serviciu.

(4) Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei militare de stat pentru perioadele în care personalul s-a aflat în misiune temporară sau permanentă în străinătate este cea prevăzută la alin. (1) sau (2) corespunzătoare funcției militare/de poliție/de penitenciare pe care este încadrat în țară sau, la alegere, media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate anteriori plecării în misiune, actualizate la data deschiderii drepturilor de pensie.

(5) Pentru personalul care a fost detașat în afara instituțiilor publice de apărare, ordine publică și securitate națională, la determinarea bazei de calcul folosite pentru stabilirea pensiei militare de stat conform alin. (1), se utilizează salariile lunare corespunzătoare funcției exercitate, la care se adaugă drepturile de soldă/salariu plătite de instituțiile din care aceștia au fost detașați.

(6) La determinarea bazei de calcul folosite pentru stabilirea pensiei militare de stat conform alin. (1), pentru perioadele în care personalul a exercitat o funcție de demnitate publică se utilizează media drepturilor salariale lunare corespunzătoare funcției exercitate. În cazul personalului suspendat ca urmare a exercitării unei funcții de demnitate publică, se poate utiliza, la alegere, media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate anteriori datei suspendării.

(7) Pentru soțul/soția, militar, polițist sau funcționar public cu statut special, aflat/aflată în concediu fără plată pentru a-și urma soția/soțul trimisă/trimis în misiune permanentă în străinătate, în ultimii 5 ani anteriori îndeplinirii vârstei standard de pensionare, se utilizează ca bază de calcul media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 6 luni

consecutive, la alegere, din ultimii 5 ani de activitate anterior intrării în concediu fără plată, actualizate la data deschiderii drepturilor de pensie.

(8) Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei de urmaș, în cazul în care decesul susținătorului a survenit înaintea îndeplinirii condițiilor pentru obținerea unei pensii, este media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază de către susținător în 6 luni consecutive din ultimii 5 ani de activitate în calitate de militar/polițist/funcționar public cu statut special, actualizate la data deschiderii drepturilor de pensie, la alegerea beneficiarilor pensiei de urmaș.

(9) În situația în care titularul/susținătorul nu a realizat venituri cel puțin 6 luni consecutive, baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei o reprezintă media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază de către titular/susținător în lunile de activitate în calitate de militar/polițist/funcționar public cu statut special, actualizată la data deschiderii drepturilor de pensie.

(10) Alegerea perioadei care se ia în considerare la stabilirea bazei de calcul al pensiei militare de stat se poate face o singură dată.

(11) La determinarea soldelor/salariilor lunare brute nu se au în vedere dispozițiile Legii nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 29.

(1) Cuantumul pensiei de serviciu se determină în procente din baza de calcul, astfel:

a) militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special, cu vechime cumulată conform art. 3 lit. f) de cel puțin 25 de ani, beneficiază, la împlinirea vârstei prevăzute de lege, de pensie de serviciu, în cuantum de 65% din baza de calcul prevăzută la art. 28;

b) pentru fiecare an care depășește vechimea prevăzută la lit. a), la cuantumul pensiei se adaugă câte 1% din baza de calcul prevăzută la art. 28.

(2) De pensie de serviciu beneficiază și militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special, în condițiile legii, cu o vechime cumulată de până la 25 de ani, cuantumul pensiei fiind diminuat cu 1% din baza de calcul prevăzută la art. 28 pentru fiecare an care lipsește din această vechime.

(3) Cuantumul pensiilor militare de stat stabilite în baza prevederilor art. 19 și 26 se determină proporțional cu numărul anilor de vechime în serviciu, la care se adaugă sporurile prevăzute la art. 24, în raport cu vechimea prevăzută la alin. (2).

Art. 30. - Pensia stabilită, recalculată și actualizată în condițiile prezentei legi nu poate fi mai mare decât 85% din baza de calcul prevăzută la art. 28."

Apreciem că nu se poate reține încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituția României, măsura calculării cuantumului pensiei reclamantului fiind stabilită prin plafonarea acestuia la 85% din baza de calcul, fiind motivată de obligativitatea Guvernului de a promova un set de politici macroeconomice și măsuri de menținere a stabilității financiare a țării, care să asigure o execuție bugetară prudentă, restrictivă și echilibrată.

Or, în opinia instituției militare, soluțiile adoptate sunt legale, emiterea și aplicarea acestora efectuându-se cu respectarea Constituției.

Ca urmare, **susținem că dispozițiile legale criticate fac parte din reglementările cu caracter special aplicabile diverselor categorii socioprofesionale**, care conțin prevederi specifice referitoare la pensia stabilită, recalculată și actualizată [spre exemplu: art. 36 lit. a) și art. 37 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 86/2006 privind organizarea activității practicienilor in

insolvență, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 724 din 13 octombrie 2011], ca urmare a aplicării unei sancțiuni disciplinare [spre exemplu: art. 62 alin. (1) lit. c) și art. 65 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2005, art. 48 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.197 din 14 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, sau art. 36 lit. f) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 86/2006], în cazul neîndeplinirii unor obligații profesionale, așa cum este plata unor taxe și contribuții [art. 36 lit. c) și e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 86/2006], Legea 360/2002 privind statutul polițistului și în alte situații asemănătoare.

Prin prisma jurisprudenței constante a instanței constituționale, în care **s-a statuat că principiul constituțional al egalității în drepturi nu presupune uniformitate**, situațiile diferite justificând și chiar impunând un tratament juridic diferit (Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994), **sustinem că nu pot fi reținute nici criticile referitoare la încălcarea art. 16 alin. (1) din Constituție**, întrucât legiuitorul este liber să stabilească condiții diferite referitoare la stabilirea pensiei, câtă vreme are în vedere categorii socioprofesionale diferite, care nu se află în situații comparabile.

Potrivit textului de lege citat "*Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*"

Referitor la **criticile potrivit cărora s-au încălcat prevederile art.15 alin.(2) din Constituție**, apreciem că nu pot fi reținute, din moment ce măsura recalculării pensiilor produce efecte de la data intrării în vigoare a legii criticate, fără a afecta pensiile deja încasate.

Așadar, este vorba despre o aplicare imediată a legii noi, iar nu despre aplicarea retroactivă a acesteia.

Nu poate fi reținută nici susținerea potrivit căreia s-ar fi adus atingere dreptului de proprietate, garantat de atât de Constituția României cât și de *Convenția Europeană a Drepturilor Omului*.

În acest sens, apreciem a fi relevantă jurisprudența recentă a Curții Constituționale cât și cea a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Astfel, prin *Hotărârea din 20 iunie 2002 în cauza Azinas c. Cipru* Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că „*dreptul la pensie nu este, ca atare, garantat de Convenție. Cu toate acestea, dreptul la o pensie care se bazează pe o angajare în muncă poate fi asimilat, în anumite împrejurări, cu dreptul de proprietate.*”

S-a reținut că dreptul la prestații sociale este legat de plată contribuțiilor, iar când asemenea contribuții au fost plătite, o alocație nu poate fi negată.

De altfel, în *cauza Vasilopoulou contra Greciei, (2002)*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a specificat că „*termenul «bunuri» cuprinde și drepturile obținute în cadrul unui regim de pensionare sau securitate socială» (Vasilopoulou contra Greciei, 2002).*

Este adevărat că, dreptul la pensie constituie un „*bun*” în sensul *Convenției Europene a Drepturilor Omului*, dar solicităm să procedeze la analiza condițiilor ce se cer a fi îndeplinite pentru

a se constata încălcarea dreptului garantat de *art. 1 Protocolul 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului*.

În acest sens, precizăm că printr-o jurisprudență constantă Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că nu este încălcat dreptul de proprietate în ipoteza în care există o ingerință prevăzută de lege, justificată de o cauză de utilitate publică sau de un scop legitim de interes general și este menită să asigure un just echilibru între cerințele de interes general ale comunității și imperativele protejării drepturilor fundamentale ale individului (*Sporrong și Lönnroth c. Suediei*). În special trebuie să existe un raport rezonabil de proporționalitate între scopul vizat și mijloacele folosite (*Pressos Compania Naviera SA și alții c. Belgiei*, 20 nov. 1995).

În ceea ce privește ingerința reclamată, învederăm, pe de o parte că recalcularea este prevăzută de lege, respectiv de *Legea 223/2015 privind pensiile militare de stat*, cu modificările și completările ulterioare și, totodată, servește necesității protejării unui interes general, și anume acordarea drepturilor sociale de pensie, fără a favoriza anumite categorii de pensionari.

Acest principiu este parte a principiului solidarității care reflectă responsabilitatea comunității luate ca întreg, astfel cum a statuat *Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Decizia din 20 iulie 1971 împotriva Olandei*.

În cauza *Skorkiewicz împotriva Poloniei*, *Decizia din 3 iunie 1998*, *Curtea Europeană a Drepturilor Omului* a arătat că „*articolul 1 garantează acordarea unei indemnizații oricărei persoane care a contribuit la asigurările sociale, dar nu garantează acordarea unei anumite sume.*”

Așadar, este garantat dreptul la pensie și nu un anumit cuantum al pensiei.

Pentru constatarea testului de proporționalitate, în cauze privind drepturile de pensie, *Curtea Europeană a Drepturilor Omului* a analizat în concret, în ce măsură pensionarul a fost lipsit în totalitate de mijloace de subzistență (*Azinas c. Ciprului*, par. 44) sau dacă măsura este discriminatorie (*Kjartan Asmundsson c. Islandei*).

Nu poate fi, reținută o afectare a substanței dreptului la pensie prin recalcularea pensiei de serviciu, câtă vreme dreptul garantat de *art.1 din Protocolul 1* este dreptul la pensie, iar nu dreptul de a primi o anumită sumă, **cuantumul putând suferi modificări datorită schimbărilor legislative, fără a se putea considera că aceste fluctuații afectează substanța însăși a dreptului, astfel încât să se susțină că s-a pierdut chiar dreptul la pensie.**

Totodată măsura de recalculare a pensiilor speciale, este justificată și de rațiuni de echitate în principal, precum și de politica bugetară, în subsidiar, a afectat în egală măsură toate categoriile de pensionari care beneficiază de pensii speciale.

După cum a reținut și *Curtea Europeană a Drepturilor Omului*, „*la elaborarea politicilor sale bugetare, statul se bucură de o marjă largă de apreciere, prin jurisprudența sa constantă.*”

De asemenea, *Curtea Europeană a Drepturilor Omului* a statuat că, „*în ce privește cunoașterea directă a societății și a nevoilor acesteia, autoritățile naționale sunt mai bine plasate decât judecătorii internaționali în aprecierea «interesului public», revenindu-le așadar în primul rând acestora să aprecieze asupra existenței unei probleme de interes public*”.

De aceea, în acest domeniu, ca și în altele ce fac obiect de protecție al *Convenției Europene a Drepturilor Omului*, autoritățile naționale dispun de o anumită marjă de apreciere.

În plus, noțiunea de „*interes public*” este în mod necesar pasibilă de o interpretare extensivă. (*The former king of Greece vs. Greece, Application din 1994*).

În concluzie, câtă vreme dreptul garantat de *art. 44 din Constituția României* și de *art.1 din Protocolul 1* este dreptul la pensie, iar nu dreptul de a primi o anumită sumă, prin recalcularea

pensiei de serviciu, **cuantumul acesteia poate suferi modificări datorită schimbărilor legislative, fără a se putea considera că aceste fluctuații afectează substanța însăși a dreptului, încât să se susțină că reclamantul și-a pierdut chiar dreptul la pensie.**

Atașăm delegația consilierului juridic, eliberată de Directorul Casei de pensii sectoriale a Ministerului Apărării Naționale.

CONSILIER JURIDIC DELEGAT

Dumitru Daniel

ROMÂNIA
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
CASA DE PENSII SECTORIALĂ

ÎMPUTERNICIRE

Prin prezenta împuternicim pe domnul ~~(doamna)~~ consilier juridic
Dumitru Doruș - Adrian, reprezentant al Casei de pensii sectoriale a
Ministerului Apărării Naționale, pentru a formula punct de vedere
în dosarul nr. 21776/2017 aflat pe rolul Curtii Constituționale
a României.

DIRECTORUL CASEI DE PENSII SECTORIALE
Colonel

dr. Mihaela ANDRIȚOIU

